

**«Атырау облысы Білім беру басқармасының Индер ауданы білім
бөлімінің «Қ.Абаханов атындағы орта мектебі» коммуналдық
мемлекеттік мекемесінің**

ЕРЕЖЕСІ

Атырау облысы
Индер ауданы
Өрлік ауылы

• КАЗАКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АДДЕС МИНИСТЕРСТВОЛЫГЫ АТЫРАУ ОБЛАСТИНIN
АДДЕС ДЕПАРТАМЕНТІ НАУКАРЫЛ АУДАНАЛЫМЫ, АДДЕС БАСҚАРМАСЫН
РЕДДИНАЛАЛЫК МЕМЛЕКЕТТІК НЕҢЕНО

**ЗАҢДЫ ТҮГЕРГАНЫҢ (ФИЛМДЫҢ) НЕҢЕСЕ ФОТОДАСТЫҚ
МЕМЛЕКЕТТІК (ЕСЕПТІК) КАЙТА ТІРКЕМ)**

20 жыл 19 қаңтар 21.04. жергіле

Логотипы негізделген тақырып 2008-1915-00 №12
Трикотаж 000440006339

Атырау облысы
Каржы баскармасының
2020 жылғы «3»
№ 168 бүйрүгіштің 12 косымшасы

Атырау облысы
Каржы баскармасының
2020 жылғы «3»
№ 168 бүйрүгімен бекітілген

**«Атырау облысы Білім беру басқармасының Индер ауданы білім
бөлімінің «Қ.Абаханов атындағы орта мектебі» коммуналдық
мемлекеттік мекемесінің**

ЕРЕЖЕСІ

1. Жалпы ережелер

1. «Атырау облысы Білім беру басқармасының Индер ауданы білім бөлімінің «Қ.Абаханов атындағы орта мектебі» коммуналдық мемлекеттік мекемесі (бұдан әрі – Мекеме) білім беру саласындағы функцияларды жүзеге асыру үшін коммуналдық мемлекеттік мекеме үйымдық құқықтық нысанында күрьілған заңды мәртебесіне ие коммерциялық емес мекеме болып табылады.
2. Мекеменің түрі: коммуналдық.
3. Мекеменің күрылтайшысы – Атырау облысы әкімдігі (бұдан әрі – Күрылтайшы) болып табылады.
4. Коммуналдық мүлікке билік ету жөнінде уәкілетті орган – «Атырау облысы Каржы баскармасы» мемлекеттік мекемесі (бұдан әрі – Уәкілетті орган) болып табылады.
5. Мекеменің басқару органы – «Атырау облысы Білім беру басқармасының Индер ауданы білім бөлімі» мемлекеттік мекемесі (бұдан әрі – Басқару органы) болып табылады.
6. Мекеменің атауы: «Атырау облысы Білім беру басқармасының Индер ауданы білім бөлімінің «Қ.Абаханов атындағы орта мектебі» коммуналдық мемлекеттік мекемесі.
7. Мекеменің орналасқан жері: 060206, Қазақстан Республикасы, Атырау облысы, Индер ауданы, Өрлік селосы, Г.Үсенов көшесі, 13 күршілік.

2. Мекеменің заңдық мәртебесі

8. Мекеменің Қазақстан Республикасының заннамасына сәйкес дербес тендерімі, банкте шоттары, бланкілері, Қазақстан Республикасының

Мемлекеттік Елтаңбасы бейнеленген және мемлекеттік мекеменің атауы жазылған мөрі болады.

9. Мекеме басқа занды тұлғаны күра алмайды, сондай-ақ оның күрүлтайшысы (қатысушысы) бола алмайды, Қазақстан Республикасы зандамасында көзделген жағдайларды қоспағанда.

10. Мекеме өзінің міндеттемелері бойынша өзінің кепілдігіндегі ақшамен жауап береді. Мекемеде ақша жеткіліксіз болған кезде оның міндеттемелері бойынша әкімшілік-аумактық бірлік тиісті бюджет қарожатымен субсидиарлық жауапты болады.

11. Мекеменің азаматтық-құқықтық мәмілелері, олардың Қазақстан Республикасы Каржы министрлігінің аумактық қазынашылық бөлімшелерінде міндетті тіркелгеннен кейін, күшіне енеді.

3. Мекеме қызметінің мәні мен мақсаттары

12. Мекеме қызметінің мәні мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білімнің беру бағдарламаларын, сондай-ақ косымша жалпы білім беру бағдарламаларын сапалы менгеруі үшін колайлы жағдайлар жасау.

13. Мекеме қызметінің мақсаты имандылық, зияткерлік, мәдени тәндік жағынан дамыту және кәсіби құзыреттілікті қалыптастыру мақсаттарында жүзеге асырылатын тәрбиелеу мен оқытудың үзіліссіз процесін қалыптастыру болып табылады.

14. Мекеменің негізгі міндеттері:

1) білікті жеке тұлғаны қалыптастыруға және дамытуға бағытталған білім беру бағдарламаларын менгеру арқылы функционалдық сауатылығын дамыту үшін жағдайлар жасау;

2) білім алушылардың тиісті мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартында көзделген базистік гылыми негіздерді алуын қамтамасыз ету;

3) жеке тұлғаның шығармашылық, рухани және дене бітімі мүмкіндіктерін дамыту, адамгершілік пен салауатты өмір салтының берік негіздерін қалыптастыру;

4) азаматтық пен патриотизмге, өз Отаны – Қазақстан Республикасына сүйіспеншілікке, мемлекеттік рәміздер мен мемлекеттік тілді құрметтеуге, халық дәстүрлерін қастерлеуге, Конституцияға қайшы және қоғамға жат кез келген көріністерге тәзбеуге тәрбиелеу;

5) белсенді азаматтық ұстанымы бар жеке адамды тәрбиелеу, республиканың қоғамдық-саяси, экономикалық және мәдени өміріне қатысу қажеттігін, жеке адамның өз құқықтары мен міндеттеріне саналы көзқарасын қалыптастыру;

6) отандық және алемдік мәдениеттің жетістіктеріне баулу; қазақ халқы мен республиканың басқа да халықтарының тарихын, әдеб-ғұрпты мен дәстүрлерін зерделсүз; мемлекеттік тілді, орыс, шетел тілдерін меңгерту

7) ерекше білім берілуіне қажеттіліктері бар адамдардың (балалардың) білім алуы үшін білім алушылардың жеке ерекшеліктерін ескере отырып, арнау жағдайлар жасау болып табылады.

15. Мекеме өз қызметін «Білім туралы» Заның 5-бабының 8) тармақшасына сәйкес берілген лицензияның негізінде жүзеге асырады және оның қолданыста болу уақытының барлық кезеңінде Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2015 жылғы 17 маусымдағы №391 бұйрығымен бекітілген білім беру қызметіне қойылған біліктілік талаптарын және оларға сәйкестік растайтын құжаттар тізбесін сактайды.

Егер Қазақстан Республикасының заңдарында өзгеше көзделмесе, білім беру үйімі лицензиясы болған жағдайда әртүрлі деңгейдегі білім беру бағдарламаларын іске асыруға құқылы.

16. Мекеме түрі – жалпы білім беретін орта мектеп

17. Мекемеге осы ережеде бекітілген өз қызметінің мәні мен мақсаттарына сай келмейтін қызметті жүзеге асыруға, сондай-ақ мәмілелер жасауға тыйым салынады.

18. Мекеме қызмет мақсаттарына қайшы жасалған мәміле, Қазақстан Республикасының шектеулі заңдарында немесе құрылтай құжаттарында не басшының жарғылық құзыретін бұза отырып, жасалған мәміле мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті органның не прокурордың талабы бойынша жарамсыз дөп танылуы мүмкін.

4. Іске асырылатын білім беру бағдарламаларының тізбесі

19. Мекеме үздіксіз білім беру жүйесінің негізгі буыны болып табылады және Қазақстан Республикасының барлық азаматтарына мемлекет кепілдік берген құқық пен «Білім берудің барлық деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандагы №604 бұйрығымен бекітілген Қазақстан Республикасының Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттары (бұдан әрі – МЖМБС) шегінде тегін жалпы орта білім алуға мүмкіндік береді.

20. Мектептегі білім берудің мазмұны МЖМБС-га сәйкес әзірленетін және іске асырылатын жұмыс бағдарламаларымен және оку жоспарларымен айқындалады.

Базистік оку жоспарының вариативтік бөлігінің құрамына кіретін және нақты үйымның ерекшелігін көрсететін оку пәндері бойынша оку жұмыс жоспарын және бағдарламаларын әзірлеуді мектеп дербес жүзеге асыруға құқылы.

21. Жалпы білім беретін оку бағдарламалары жеке адамның жалпы мәдениетін қалыптастырудың, жеке адамды қоғамдағы өмірге бейімдеудін міндеттерін шешуге, кәсіпті, мамандықты саналы түрде тандау мен менгеру үшін негіз жасауға бағытталған.

Жалпы білім беретін оку бағдарламалары мазмұнына қарай мынадай оку бағдарламаларына:

- 1) мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту;
- 2) бастауыш білім беру;
- 3) негізгі орта білім беру;
- 4) жалпы орта білім беру болып бөлінеді.

22. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың жалпы білім беретін оку бағдарламалары іс-әрекет түрлерінің мектеп жасына дейінгі балалар үшін ерекшеліктерін ескере отырып, мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандартының негізінде әзірленеді.

23. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың жалпы білім беретін оку бағдарламалары:

1) балаларды тәрбиелеу, оқыту, дамыту және сауыктыру тұтастығы принциптерін ескере отырып, мектепке дейінгі және бастауыш білім берудің сабактастығы мен үздіксіздігін камтамасыз етеді;

2) әр баланың талабын, бейімділігін, қабілеттілігін, дарындылығын іске асыруға және оның даму ерекшеліктері мен деңсаулық жағдайын ескере отырып, дара әдіс негізінде оны бастауыш білім берудің білім беру бағдарламасын менгеруге даярлауға бағдарланады.

24. Мектепке дейінгі оқытудың жалпы білім беретін оку бағдарламалары оқудың, жазудың, есептеудің және тілдік қатынас тәжірибесінің карапайым дағдыларын қалыптастырады және бастауыш білім беруді менгеру үшін бірдей бастапқы жағдайларды жасауды көздейді.

25. Бастауыш білім берудің жалпы білім беретін оку бағдарламалары (1-денгей) баланың жеке басын қалыптастыруға, оның жеке қабілеттерін, оку ісіндегі он талшынысы мен алғырлығын: негізгі мектептің білім беру бағдарламаларын кейіннен менгеру үшін оқудың, жазудың, есептеудің, тілдік қатынастың, шығармашылық тұрғыдан өзін-өзі көрсөтудің, мінез-құлық мәдениетінің берік дағдыларын дамытуға бағытталған.

Бастауыш білім берудің жалпы білім беретін оку бағдарламасын менгеру мерзімі – торт жыл.

26. Негізгі орта білім берудің жалпы білім беретін оку бағдарламалары (2-денгей) білім алушылардың ғылым жүйесінің базалық негіздерін менгеруге, олардың бойында тұлғааралық және этносаралық қатынастың жоғары мәдениетін қалыптастыруға, жеке адамның өзін-өзі билеуіне және кәсіптік бағдарлануына бағытталады.

Жалпы білім беретін оку бағдарламасы білім алушылардың бейін алды даярлығын қамтиды.

Негізгі орта білім берудің жалпы білім беретін оку бағдарламасын менгеру мерзімі – бес жыл.

27. Жалпы орта білім берудің жалпы білім беретін оку бағдарламалары (3-денгей) жаратылыстану-математикалық және қоғамдық-гуманитарлық

багыттар бойынша бейіндік оқытуды енгізе отырып сарадау, интеграциялау және білім беру мазмұнын кәсіптік бағдарлау негізінде әзірленеді.

Жалпы орта білім берудің жалпы білім беретін оку бағдарламасын игеру мерзімі – екі жыл.

28. Ерекше білім беруге қажеттіліктері бар, сонымен катар үйде оқитын балаларға қажеттіліктерге сәйкес «Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оку жоспарларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қаршшадағы №500 бұйрығымен бекітілген үлгілік оку жоспарлары негізінде жеке оку жоспарлары мен «Жалпы білім беру үйымдарына арналған жалпы білім беретін пәндердің, таңдау курстарының және факультативтердің үлгілік оку бағдарламаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым Министрінің 2013 жылғы З сауірдегі №115 бұйрығымен бекітілген үлгілік оку бағдарламаларының негізінде жеке оку бағдарламалары әзірленеді.

Жеке оку жоспарлары мен бағдарламаларын Мекеме басшысы бекітеді.

5. Білім беру үйымдарына қабылдау тәртібі

29. Мекемеге окуға қабылдау тәртібі, Мекеменің қызмет көрсету аумағында тұратын барлық балаларды, оның ішінде ерекше білім берілуіне қажеттіліктері бар балаларды қабылдауды қамтамасыз ететін, Қазақстан Республикасының Конституациясына, Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңына, Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 12 қазандагы №564 бұйрығымен бекітілген «Бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оку бағдарламаларын іске асыратын білім беру үйымдарына окуға қабылдаудың үлгілік кағидаларына», етте де нормативтік құқықтық актілеріне, сондай-ақ олардың негізінде әзірленген осы Жарғыга сәйкес жүзеге асырылады.

30. Мекеме жергілікті атқарушы органның ұсынысы бойынша, бекітілген аумақ шеінде мектепке дейінгі жастағы және мектеп жасындағы балаларды дербес (аты-жөні бойынша) есепке алуды жүргізеді.

31. Білім алушылардың қатарына қабылдау Мекеме басшысының бұйрығы негізінде жүргізіледі.

32. Сыныптарды білім алушылардың даярлық деңгейі және даму дәрежесі бойынша жасактауга рұқсат етілмейді. Мекемеде сынныптарды толықтыру 25 окушыдан артық смес болып белгіленеді.

Тиісті мемлекеттік органдар шектеу іс-шараларын, оның ішінде карантинді жүзеге асыру, төтенше жағдай енгізу, белгілі бір аумақта төтенше жағдайлар туындаған жағдайларда Мекеменің сыннып-жинақтары 1 сынныпта 15 білім алушыларға дейін қалыптастырылуы мүмкін.

33. Мекемеге білім алушыларды қабылдау кезінде Мекеменің басшысы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 28 қанчадағы №93 бұйрығымен бекітілген білім беру қызметтерін көрсетудің қаңтардың

ұғылік шартына сәйкес білім беру қызметтерін көрсету үшін балалардың немесе білім алушылардың ата-аналарымен немесе өзге де занды өкілдерімен шарт жасайды.

34. Ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балаларды Мекемеге окуға қабылдау баланың ата-анасының немесе өзге занды өкілдерінің келісімімен педагогикалық-медициналық-психологиялық консультация қорытындысы ескеріле отырып жүзеге асырылады.

35. Баланың немесе білім алушының ата-аналары немесе өзге де занды өкілдері баланың немесе білім алушының тілегі, жеке бейімділігі мен ерекшеліктерін ескере отырып және қабылдау шарттарына сәйкес білім беру үйымдарын таңдайды.

36. Мекемеге окуға қабылдаудан бас тартылған жағдайда білім алушының ата-анасы немесе өзге занды өкілдері тұрғылықты жері бойынша білім беруді басқарудың жергілікті органдарына жүтінеді.

37. Бастауыш білімнің жалпы оку бағдарламаларын іске асыратын Мекеме дайындық деңгейіне қарамастан, Мекеме қызмет көрсететін аумакта тұратын барлық балалардың қолжетімділігін қамтамасыз ете отырып, алты жастағы және күнтізбелік жылда алты жасқа толатын балаларды бірінші сыныпқа қабылдауды қамтамасызы етеді.

1) құжаттарды қабылдау және мемлекеттік қызметті көрсетудің нәтижелерін беру екі тәсіл: көрсетілетін қызметті беруші арқылы «электрондық үкімет» веб-порталы және Мекеме арқылы қағаз түрінде жүзеге асырылады.

2) бастауыш білімнің жалпы білім беретін оку бағдарламаларын іске асыратын Мекеменің бірінші сыныбына қабылданатын балалардың ата-аналарынан немесе өзге де занды өкілдерінен құжаттарды қабылдау ағымдағы күнтізбелік жылдың 1 сауірінен бастап 1 тамызына дейін жүзеге асырылады.

Тиісті мемлекеттік органдар шектеу іс-шараларын жүзеге асырган, төтенше жағдай енгізілген, белгілі бір аумакта әлеуметтік, табиги және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар туындаған жағдайларда Мекеменің бірінші сыныбына құжаттарды қабылдау ағымдағы жылғы 20 тамыздан кешіктірілмей жүргізіледі.

3) Мекеме баланы қабылдаған кезде ағымдағы жылғы 1 күркүйектен бастап Мекеменің қызмет көрсету аумағынан көрсетілетін қызметті алушыға өтініш берген бірінші ушеуін қабылдау туралы, содан кейін – ағымдағы жылғы 1 күркүйектен бастап бірінші болып тіркелгендердің ішінен білім беру үйымының қызмет көрсету аумағынан тыс 1 (бір) үміткерге қабылдау туралы хабарлама жібереді.

Білім беру үйымы бірінші сыныпқа қабылдау туралы бұйрықты ағымдағы жылғы 25 тамыздан кейін шығарады.

38. Бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім беру үйымдары арасында балаларды ауыстыру үшін құжаттарды қабылдау «Бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім беру үйымдары арасында балаларды ауыстыру үшін құжаттарды қабылдау» мемлекеттік көрсетілетін қызмет стандартына сәйкес

«электрондық үкімет» веб-порталы және Мекеме арқылы қағаз жеткізгіште жүзеге асырылады.

39. Бастауыш, негізгі орта, орта білім берудің білім беру бағдарламаларын іске асыратын орта білім беру үйымынан екіншісіне ауыстыру растайтын құжаттардың негізінде білім беру үйымдары басшыларының қабылдау/шығару туралы бұйрықтарымен жүргізіледі.

Білім беру үйымынан шықкан адам басқа білім беру үйымына келуі туралы талон ұсынады, онда оның тегі, аты, әкесінің аты (болған жағдайда), туган күні, оқыған сыйныбы, мекенжайы көрсетілген мектебі көрсетіледі, содан кейін оған тегі, аты, әкесінің аты (болған жағдайда), туган күні, оқыған сыйныбы, мекен-жайы көрсетілген мектебі көрсетілген кету туралы есептен шығару талоны және оның жеке ісі беріледі.

Кету туралы есептен шығару талоны білім алушының келуі және жеке ісін тапсыруы үшін білім беру үйымына ұсыну үшін беріледі.

40. Білім алушыларды бастауыш және негізгі орта білімнің жалпы білім беретін оку бағдарламаларын іске асыратын білім беру үйымдарының екінші, үшінші, төртінші, бесінші, алтыншы, жетінші, сегізінші, тоғызыншы сыйныштарына қабылдау Мекеменің қызмет көрсету аумағында тұратын білім алушылардың колжетімділігін қамтамасыз ете отырып жүзеге асырылады.

41. Жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оку бағдарламаларын іске асыратын білім беру үйымдарының оныншы, он бірінші сыйныштарына білім алушыларды қабылдау Мекеменің қызмет көрсету аумағында тұратын білім алушылардың колжетімділігін қамтамасыз ете отырып және білім алушының жеке отінішінің не олардың ата-аналарының немесе өзге де занды өкілдерінің отінішінің және негізгі орта білім туралы мемлекеттік үлгідегі құжатының негізінде жүзеге асырылады.

Отініштерді қабылдау негізгі орта білім туралы мемлекеттік үлгідегі құжатты бергеннен кейін басталады.

42. Ерекше білім беруге қажеттілігі бар білім алушыларды Мекемеден арнағы білім беру үйымына ауыстыру психологиялық-медициналық-педагогикалық консультацияның корытындысы мен ұсынымының негізінде ата-аналарының (занды өкілдерінің) келісімімен жүзеге асырылады.

43. Шетелдіктерді және азаматтығы жок тұлғаларды окуга қабылдау, олардың окуын үйімдастыру, білім беру үйымдарымен қамтамасыз ету тәртібі олардың ата-аналары және занды өкілдері Қазақстан Республикасында тұрақты және уақытша тұрган жағдайда Қазақстан Республикасының азаматтары үшін қарастырылған жағдайларда жүзеге асырылады.

44. 16 жасқа дейінгі балалардың ата-аналары немесе занды өкілі шетелдіктер және азаматтығы жок адамдар өз баласын білім беру үйымдарына окуга берген кезінде тұратын жерінде тіркелген туралы белгісі бар Қазақстан Республикасында тұрақты тұруға күккүй берілген құжатты ұсынады:

шетелдік – шетелдіктің Қазақстан Республикасында тұруға ықтиярхаты;
азаматтығы жок тұлға – азаматтығы жок тұлғаның күәлігі;

босқын – босқынның куәлігі;

паналатуды іздеуші тұлға – паналатуды іздеуші тұлғаның куәлігі;

оралман – оралман күәлігі немесе коші-кон органдарының анықтамасы.

Аталған талаптар Консулдық катынастар туралы және Дипломатиялық катынастар туралы Вена конвенциясына сәйкес елшіліктер мен консулдықтардың қызметкерлеріне таратылмайды.

Қазақстан Республикасында уақытша тұратын тұлғалар төлсүжат көшірмесін және коші-кон карточканың көшірмесін көрсетуі кажет.

45. Мекеме басшысы Қазақстан Республикасының азаматтығын алмаған тұлғалардың балаларын кабылдау кезінде, аталған балалардың ата-аналарынан немесе заңды өкілдерінен тұратын жерінде тіркелгені туралы белгісі бар күжаттарды немесе коші-кон карточкасының көшірмесін талап етеді.

Балалардың ата-аналары немесе заңды өкілдері күжаттарды ұсынудан бастартуы кезінде, Мекеме басшысы тез арада ішкі істер органдарын хабардар етеді.

46. Мекеме шетелдіктердің және азаматтығы жок тұлғалардың балаларын олардың шет елде алған білім деңгейіне, білімі туралы күжаттарына сәйкес тиісті сыныптарға қабылдайды.

47. Білім туралы күжаттары жок болған жағдайда Басқару органы комиссия құрып, үміткердің білім деңгейін анықтайады. Білім алушылардың катарына тіркеу комиссиясының шешімі негізінде білім беру үйімы басшысының бүйрүгімен жүргізіледі.

48. Мекеменің мектеп алды сыныптарына окуға балалар бес жастан кабылданады.

6. Білім беру процесін ұйымдастыру тәртібі

49. Мекемедегі оқу-тәрбие процесі жұмыстық оку жоспарлары мен жұмыстық оку бағдарламаларына сәйкес жүзеге асырылады.

50. Мекеме жүзеге асыратын оку және тәрбие жұмысын жоспарлау мен есепке алу оқу-тәрбие процесін ұйымдастырудың негізі болып табылады.

Оку және тәрбие жұмыстарын жоспарлау оку жоспарлары мен бағдарламаларының толық көлемде уақыты және сапалы орындалуын қамтамасыз етуге тиіс.

Мекемедегі оқу-тәрбие жұмысын жоспарлау бекітілген оқу-тәрбие процесінің оку жылына арналған графигі мен бекітілген теориялық және практикалық сабактардың кестесі негізінде жүзеге асырылады.

51. Мекемедегі тәрбие бағдарламалары білім беру процесінің күрамдағы болігі болып табылады және білім алушылардың, тәрбиеленушілердің патриоттық, азаматтық, интернационалдық, жоғары моральдық және имандылық сезімін қалыптастыруға, сондай-ақ жан-жакты қызығушылықтары мен қабілеттерін дамытуға бағытталған.

Мекемеде наследік, этностык, діни, алеуметтік ымырасызыдик пен айрышалықты насиҳаттауға, милитаристік және де халықаралық құқық пен ізгіліктің жалпыға танылған принциптеріне қайшы келетін өзге де идеяларды насиҳаттауға тыбым салынады.

52. Оку-тәрбие процесі білім алушылардын, тәрбиленушілердін, педагогтердің адамгершілік кадір-қасиетін өзара құрметтеу және мүгедектердің құқыктарына құрметпен қарау негізінде жүзеге асырылады.

Білім алушылар мен тәрбиленушілерге катысты күш көрсету, моральдық және психикалық қысым жасау әдістерін қолдануға жол берілмейді.

53. Әскерге шақырылуға дейінгі және шақырылу жасындағы білім алушылардың негізгі орта білім беру базасындағы алғашкы әскери даярлығы – Мекемеде жүзеге асырылады.

54. Білім беру үйімдары білім алушылардың білім беру бағдарламаларын игеруін бақылау мақсатында білім алушылардың үлгерімін ағымдағы бақылауды жүзеге асырады және оларға аралық аттестаттау жүргізеді.

Мекеме білім алушылардың үлгерімінде ағымдағы бақылауды жүзеге асыру және оларға аралық аттестаттау жүргізу нысандарын, тәртібін және мерзімділігін таңдауда дербес болады.

55. Негізгі орта, жалпы орта білімнің білім беру бағдарламаларын менгеру білім алушыларды міндетті қорытынды аттестаттаумен аяқталады.

56. Мекеме кәмелетке толмаган білім алушылардың, тәрбиленушілердің ата-аналарына және өзге де заңды өкілдеріне оку-тәрбие процесінің барысымен және мазмұнымен, сондай-ақ білім алушылардың үлгерімімен танысу мүмкіндігін қамтамасыз етеді.

57. Жеке тұлғаның қажеттіліктері мен мүмкіндіктерін ескере отырып, оку бағдарламаларының мазмұнына, білім алушылардың колжетімділігіне жағдайлар жасалуына қарай барлық деңгейлерде оқыту күндізгі, экстернат нысандарында жүзеге асырылады.

58. Оку процесі ағымдағы жылғы 1 қыркүйектен бастап келесі жылғы 25 мамырға дейін жүзеге асырылады. Оку жылы ішінде каникулдар белгіленеді.

Оку жылғындағы каникул уақытының ұзактығы кемінде 30 күнді құрайды.

Каникулдар оку жылғында үш рет – күзде, кыста және көктемде беріледі. 1-сыныптың білім алушылары үшін үшінші тоқсанда ұзактығы бір апта болатын қосымша каникул уақыты беріледі.

59. Оқыту тілі – казак, орыс.

60. Мекеме оку процесін «Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оку жоспарларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы №500 бүйрүгіна, «Жалпы білім беру үйімдарына арналған жалпы білім беретін пандердің, таңдау курстарының және факультативтердің үлгілік оку бағдарламаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2013 жылғы 3 сәуірдегі №115 бүйрүгіна сәйкес жүзеге асырады.

Мекеме үлгілік оку жоспарын, оның ішінде оку процесі жүзеге асырылатын қыскартылған оку жүктемесі бар үлгілік оку жоспарларын дербес таңда алады.

61. Мекемеде ата-аналардың (занды өкілдердің) мұдделері ескеріле отырып, ерекше білім беруге қажеттілігі бар білім алушыларды оқыту үлгілік оку бағдарламасы, оның ішінде қыскартылған немесе жеке оку бағдарламасы бойынша жалпы сыйншта (екі баладан артық емес) қарастырылған.

62. Денсаулық жағдайы бойынша дәрігерлік-кенес комиссиясының корытындысы негізінде ұзак уақыт Мекемеге бара алмайтын азаматтар үшін үйде немесе тиісті үлгілік оку жоспарларына сәйкес стационарлық көмек көрсететін, сондай-ақ қалпына келтіріп сімдеу және медициналық оналту ұйымдарында тегін жеке оқыту үйымдастырылады.

Үйде оқыту кезінде ерекше білім беруге қажеттілігі бар балалар психофизикалық мүмкіндіктеріне байланысты жалпы білім беретін, қыскартылған немесе арнайы бағдарламалармен оқиды.

63. Мекемеде сабактың ұзактығы 40 минуттан аспауы тиіс. Бірінші сыйнштарда оку жүктемесін бірте-бірте арттыра отырып, оку сабактарының «сатылы» режимін колданады. Қыркүекте үш сабак 35 минуттан, казаннан бастап 40 минуттан жоспарланады. Сабактарда дene шынықтыру минуттарын және көзге арналған жаттыгулар өткізіледі.

64. Сабак кестесінде оку сабактарының күнделікті саны, ұзактығы және реті көрсетіледі.

Мектептің сабак кестесі міндетті және факультативтік сабактар үшін жеке жасалады. Факультативтік сабактар міндетті сабактардың саны барынша аз күндері жоспарланады.

Білім беру үйымдарындағы сабак кестесі білім алушылар мен тәрбиеленушілердің тамактануы мен белсенді демалуы үшін ұзактығы жеткілікті үзілістерді көздейді.

Мекемедегі окушылар үшін сабактар арасындағы үзілістің ұзактығы кемінде 5 минут, үлкен үзіліс (2-ші немесе 3-ші сабактан кейін) 30 минутты күрайды. Бір үлкен үзілістің орнына екінші және төртінші сабактан кейін әркайсысы 15 минуттан екі үзіліс жасауга жол беріледі.

65. Бастауыш мектепте қосарланған сабактарды өткізуге жол берілмейді.

7. Білімдерді ағымдағы бақылау, білім алушыларды аралық және қорытынды аттестаттау жүйесі, оларды өткізуің нысандары және тәртібі

66. Бастауыш, негізгі орта жалпы орта білім берудің үлгілік оку бағдарламаларын білім алушылардың игеруін бақылау мақсатында Мекеме «Білім алушылардың үлгеріміне ағымдық бақылау, аралық және қорытынды аттестаттау өткізуін үлгілік қагидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2008 жылғы 18 наурыздагы

№125 бүйрүгінә сәйкес білім алушылардың ұлгерімін ағымдық бақылауды және корытынды аттестаттауды жүзеге асырады.

67. Білім алушылардың ұлгерімін ағымдағы сабак барысында мұғалім жүргізетін білім алушылардың білімдерін жүйелі тексеру.

68. Білім алушыларды аралық аттестаттау – білім алушылардың бір оку пәнін оқып аяқтаганнан кейін оның бөлігінің немесе барлық көлемінің мазмұнын менгеру сапасын бағалау мақсатында жүргізілетін рәсім.

69. Білім алушыларды қорытынды аттестаттау – МЖМБС-да қарастырылған оку пәндерінің көлемін менгеру дәрежесін анықтау мақсатында жүргізілетін рәсім.

70. Жиынтық бағалау – белгілі бір оку кезеңін (токсан, оку жылы), сондай-ақ оку бағдарламасына сәйкес болімдерді (ортак тақырыптарды) оқып аяқтаганнан кейін откізілетін бағалау түрі;

71. Формативті бағалау – сыныпта күнделікті жұмыс барысында жүргізілетін бағалау түрі, білім алушылар ұлгерімінің ағымдағы көрсеткіші болып табылады, оқыту барысында білім алушылар мен мұғалім арасындағы жедел өзара байланысты, окушы мен мұғалім арасындағы кері байланысты камтамасыз етеді және білім беру процесін жетілдіруге мүмкіндік береді.

72. Формативті бағалау, 1 белім/ортак тақырып бойынша жиынтық бағалау (бұдан әрі – БЖБ) және токсан бойынша жиынтық бағалау (бұдан әрі – ТЖБ) нәтижелері бойынша білім алушыларға токсандық оку жетістіктерін бағалау кезінде ескерілетін балдар қойылады.

73. Білім алушылардың жиынтық бағалау нәтижелері балл түрінде (кағаз/электрондық) журналға қойылады және балды бағага ауыстыру шекілі бойынша токсандық және жылдық бағага ауыстырылады.

74. Жиынтық бағалау қорытындысы бойынша акпарат білім алушыларға және ата-аналарға немесе баланың заңды өкілдеріне қағаз түрінде немесе электронды нұсқада беріледі.

75. Тоқсандық баға формативті бағалау, БЖБ және ТЖБ корытындысының негізінде 50%-да 50% пайыздық аракатынаста қойылады.

Антасына 1 сағат оку жүктемесі кезінде жартыжылдық баға формативті бағалау және БЖБ нәтижесі бойынша қойылады.

Тиісті мемлекеттік органдар шектеу іс-шараларын жүзеге асырган, төтенше жағдай енгізілген, белгілі бір аумакта әлеуметтік, табиги және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар туындаған жағдайларда тоқсандық баға формативті бағалауды, бір БЖБ мен ТЖБ нәтижелерін ескеріп қойылады.

76. 1-сыныпта жылдық баға қойылмайды.

Психологиялық-медициналық-педагогикалық кеңес беру корытындысымен сол сыныпта қайтадан оқытуға ұсыныс берілген және/немесе баланың ата-анасының немесе заңды өкілдерінің келісімімен орнында қалдырылатын білім алушыларды қоспағанда 1-сыныш білім алушысы оку жылын қайта окуға орнында қалдырылмайды.

77. 2-11 (12) сынып білім алушыларының пәндер бойынша жылдық бағалары жақын бүтіндікке дөңгелектеу арқылы тоқсандық бағалар жиынтығының орташа арифметикалық мәні ретінде койылады және корытынды баға болып табылады.

Оку жылының қорытындысы бойынша аралық аттестаттау жүргізілмейді.

78. Тоқсандық, жылдық және корытынды бағалардың қайта карауға рұксат берілмейді.

79. Негізгі орта, жалпы орта білім берудің жалпы білім беретін оку бағдарламаларын менгеру білім алушылардың міндетті қорытынды аттестаттауымен аяқталады және мынадай нысандарда өткізіледі:

1) 9 (10) сыныптардың білім алушылары үшін корытынды бітіру емтихандары;

2) 11 (12) сыныптардың білім алушылары үшін мемлекеттік бітіру емтихандары.

80. 1-8 (9), 10 (11) сыныптардың білім алушыларына корытынды аттестаттау карастырылмайды.

81. Қорытынды аттестаттаудан өткен 9 (10) сынып білім алушыларына «Мемлекеттік үлгідегі білім беру туралы күжаттардың түрлері мен нысандарын және оларды беру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2015 жылғы 28 қантардагы №39 бүйрүгімен (бұдан арі – №39 бүйрүк) бекітілген нысанга сәйкес негізгі орта білім туралы аттестат беріледі.

82. Қорытынды аттестаттаудан өткен 11 (12) сынып білім алушыларына №39 бүйрүкпен бекітілген жалпы орта білім туралы аттестат беріледі.

83. Үш және одан көп пәндерден қанагаттанарлықсыз бағалар алған 11 (12) сыныптың білім алушыларына «Білім алуды аяқтамаган адамдарға берілетін анықтама нысанын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2009 жылғы 12 маусымдағы №289 бүйрүгімен бекітілген нысанға сәйкес білім алуды аяқтамаган адамдарға берілетін анықтама беріледі.

8. Білім алушыларды, тәрбиеленушілерді окудан шығару негіздері және тәртібі

84. Он алты жасқа дейінгі балаларды Мекемеден шығаруға құқықта қарсы әрекеттер жасағаны, Мекеменің жарғысын орекшел және бірнеше рет бұзғаны үшін білім беру үйимы мемлекеттік басқару органдың шешімі бойынша ерекше жағдайларда рұксат етіледі.

Жетім балаларды және ата-анасының қамкорлығының қалған балаларды шығару туралы шешім қорғанышы және қамкоршы үйимдардың келісімімен кабылданады.

Пробация қызметінің есебінде тұрған қамелетке толмағандарды Мекемеден шығару туралы шешім пробация қызметінің келісімімен қабылданады.

9. Ақылы қызмет корсетудің тізбесі және тәртібі

85. Білім алушылар мен тәрбиеленушілерге Мекеме бюджет қарақаттары есебінен корсететін білім беру қызметтері тегін ұсынылады.

9. Мекеменің білім алушылармен, тәрбиеленушілермен және (немесе) олардың ата-ана ларымен және өзге де заңды өкілдерімен катынастарын ресімдеу тәртібі

86. Мекемеде білім алушының, заңды өкілдерінің өзара карым-қатынастары тараптардың құқыктары мен міндеттерін, оку мерзімдерін айқындайтын шартпен реттеледі.

10. Мекемені басқару

87. Мекемені жалпы басқаруды Басқару органды жүзеге асырады.

88. Құрылтайшы мынадай функцияларды жүзеге асырады:

1) Мекеме мүлкінің сақталуына бақылауды жүзеге асырады;
2) коммуналдық мемлекеттік мекеменің кайта үйымдастыру және тарату туралы шешім қабылдайды;

3) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген өзге де функцияларды жүзеге асырады.

89. Ұәкілетті орган мынадай функцияларды жүзеге асырады:

1) мекемеге мүлікті бекітіп береді;
2) мекеменің ережесін бекітеді, оған өзгерістер мен толыктырулар енгізеді;

3) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген өзге де функцияларды жүзеге асырады.

90. Басқару органды мынадай функцияларды жүзеге асырады:

1) мекеменің жеке қаржыландыру жоспарын бекітеді;
2) мекеменің басқару органдарының құрылымын, құрылуы тәртібі мен өкілдептік мерзімін, Мекеменің шешімдер қабылдау тәртібін анықтайды;

3) мекеме басшысының құқыктарын, міндеттері мен жауапкершілігін, оны лауазымынан босату негіздерін айқындайды;

4) мекеменің құрылымы мен шекті штаттық санын бекітеді;

5) жылдық қаржы есептілікті бекітеді;

6) мекемеге берілген немесе өзінің шаруашылық қызметінің иттихесінде олар сатып алған мүлікті алып қоюға немесе қайта бөлуге келісімін береді;

7) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген өзге де функцияларды жүзеге асырады.

91. Мекеме басшысын Басқару органы кызметке тағайындауды және кызметтен босаталады.

Мекеме басшысы лауазымға білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындаған тәртіппен конкурсстық негізде тағайындалады.

92. Мекеме басшысы Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен үш жылда бір рет аттестаттаудан етеді.

93. Мекеменің басшысы Мекеме жұмысын ұйымдастырады және басшылық етеді, Басқару органына тікелей бағынады (Қазақстан Республикасы заңнамасында көзделген жағдайларды қоспағанда) және Мекемеге жүктелген міндеттер мен олардың өз функцияларын жүзеге асыруына жеке жауапты болады.

94. Мекеменің басшысы дара басшылық қағидаты бойынша әрекет етеді және мекеме кызметінің барлық мәселелерін Қазақстан Республикасының заңнамасында және осы ережеде айқындалатын өз құзыретіне сәйкес дербес шешеді.

95. Мекеме басшысының коммуналдық мемлекеттік мекемемен осы ережемен белгіленбеген кызметті жүзеге асыруға бағытталған әрекеті енбек міндеттерін бұзу болып табылып, тәртіптік және материалдық жауапкершілік шараларын қолдануға әкеледі.

96. Мекеме басшысы Қазақстан Республикасы заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) Мекеме атынан сенімхатсыз әрекет етеді;

2) мемлекеттік органдарда, басқа да ұйымдарда Мекеменің мүддесін білдіреді;

3) шарттар жасайды;

4) сенімхаттар береді;

5) Мекеменің іссапарлар, тағылымдама, кызметкерлерді казақстандық және шетелдік оқу орталықтарында оқыту және кызметкерлердің біліктілігін жоғарылатудың басқа да түрлері бойынша жоспарларын бекітеді;

Оның ішінде, кызметкерлерді шетелдік оқу орталықтарына окуга жіберуге Басқару органымен келіседі;

6) банк шоттарын ашады;

7) барлық кызметкерлер үшін міндетті бүйрықтар шыгарады және нұсқаулар береді;

8) мекеме кызметкерлерін жұмысқа қабылдайды және жұмыстан босатады;

9) мекеме кызметкерлеріне, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес көтермелей және жазалау шараларын қолданады;

10) өз орынбасарының (орынбасарларының) және мемлекеттік мекеменің өзге де басшы қызметкерлерінің міндеттері мен өкілеттіктер аясын айқындауды;

11) оған Қазақстан Республикасының заңнамасымен, осы Ережемен және Басқару органымен жүктелген басқа да функцияларды жүзеге асырады.

97. Білім беру үйымының басшысы Қазақстан Республикасының заңдарында белгілентен тәртіпен:

1) білім беру үйымы білім алушыларының, тәрбиленушілерінің, қызметкерлерінің күкіктары мен бостандықтарын бұзганы;

2) өзінің күзыретіне жатқызылған функцияларды орындағаны;

3) мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартының талаптарын бұзганы;

4) білім беру үйымы білім алушыларының және тәрбиленушілерінің, қызметкерлерінің оқу-тәрбие процесі кезіндегі өмірі мен денсаулығы;

5) каржы-шаруашылық қызметтің жай-күйі, оның ішінде материалдық және ақша қаражаттарын иысанауды пайдаланбағаны;

6) нормативтік күкіктік актілерде және енбек шарттының талаптарында көзделген талаптарды өзге де бұзганы үшін жауаптылықта болады.

98. Білім беру үйымдарында алқалы басқару органдары құрылады.

Мекеменің алқалы басқарудың нысандары педагогтік, камкоршылық, әдістемелік кеңестер және педагогикалық әдеп жөніндегі кенес болыш табылады, олардың сайлау тәртібімен қоса, жұмысты үйымдастырудын үлгілік ережелері білім беру саласындағы үәкілетті органымен бекітіледі.

12. Мекеме мүлкінің құрылу тәртібі

99. Мекеме мүлкін күны оның тенгерімінде айқындалатын заңды тұлғаның активтері құрайды. Мекеменің мүлкі мыналардың:

1) оған меншік исесі берген мүлік;

2) өз қызметі барысында сатып алған мүлік (ақшалай кірістерді қоса алғанда);

3) Қазақстан Республикасының заңнамасы мен тыйым салынбаған өзге де қаржы көздерінің есебінен құрылады.

100. Мекеме дербес иеліктен шыгаруга немесе оған бекітілген мүлікпен оған смета қаражаты бойынша мүлікке өзгеше тәсілмен иелік етуге бөлінген күкінің жоқ.

101. Егер Қазақстан Республикасының заңдарымен мемлекеттік мекемеге кіріс әкелетін қызметті жүзеге асыру құқығы берілсе, онда білім беру, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді) откізуден түсетін ақшаны коспағанда, Қазақстан Республикасының заңдарында кіріс келтіретін қызметті жүзеге асыруға құқық берілген мемлекеттік мекемелердің тауарларды (жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді) откізуінен түсетін ақша Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес тиісті бюджеттің есебіне жатқызылуға тиіс.

102. Егер Қазакстан Республикасының зандарында қосымша қаржыландыру көзі белгіленбесе, Мекеменің қызметі облыстық бюджетінен қаржыландырылады.

103. Мекеме бухгалтерлік есеп жүргізеді және Қазакстан Республикасының заннамасына сәйкес есептілік ұсынады.

104. Мекеменің қаржы-шаруашылық қызметін тексеру және ревизия жүргізу Қазакстан Республикасының заннамасында белгілентен тәртіппен Басқару органымен жүзеге асырылады.

13. Мекеменің жұмыс тәртібі

105. Мекеменің жұмыс тәртібі ішкі енбек тәртібінің кагидаларымен белгіленеді және Қазакстан Республикасы енбек заннамасының нормаларына қайшы келмеуі тиіс.

14. Мекеменің Құрылтай құжаттарына өзгерістер мен толыктырулар енгізу тәртібі

106. Мекеменің құрылтай құжаттарына өзгерістер мен толыктырулар енгізу Құрылтайшының шешімі бойынша жүзеге асырылады.

«Занды тұлғаларды мемлекеттік тіркеу және филиалдар мен өкілдіктерді есептік тіркеу туралы» Қазакстан Республикасы Занға сәйкес аймақты тіркеу органдарында тіркеледі.

15. Мекеменің қайта ұйымдастыру және тарату шарттары

107. Мекеменің қайта ұйымдастыру және тарату Құрылтайшының шешімі бойынша жүргізіледі.

108. Мемлекеттік занды тұлға, заннамалық актілермен басқа да негіздер бойынша таратылуы мүмкін.

109. Коммуналдық мемлекеттік мекеменің қайта ұйымдастыруды және таратуды Басқару органы жүзеге асырады.

110. Кредит берушілердің таланттарын канагаттандырганнан кейін қалған таратылған Мекеменің мүлкін Құрылтайшы қайта боледі.

111. Таратылған Мекеменің мүлкін өткізу нәтижесінде алынған каражатты қоса алғанда, осы мекеменің кредиторлардың таланттары канагаттандырылғаннан кейін қалған ақшасы тиісті бюджет кірісінің есебіне жатқызылады.

16. Мекеменің филиалдары мен өкілдіктері туралы мәліметтер

112. Мемлекеттік мекеменің мынадай филиалдары мен өкілдіктері жок.

Түнші жылғы пәндердегі

бет. Копия

НГУ

